

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBO KODEKSO 30, 58, 144, 221, 223, 225,
226 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 226¹ STRAIPSNIŲ
ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO
DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO
(toliau - Projektai)
(TAP-22-447; TAIS Nr. 22-894(2))

2022-04-01 Nr. NV-840

Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį įstatymams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso 30, 58, 144, 221, 223, 225, 226 straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 226¹ straipsniu įstatymo projekto (toliau- Projektas-1):

1. Projekto-1 1 straipsnyje keičiamo Darbo kodekso (toliau – DK) 30 straipsnio 2 dalyje pateikiamas *smurto ir priekabiavimo* apibrėžimas, kuris apima ir seksualinį priekabiavimą, todėl atitinkamai koreguojami ir kiti DK straipsniai, kuriuose yra nuoroda seksualinį priekabiavimą. Tačiau atkreipiame dėmesį, kad DK 26 straipsnyje (kuris nėra siūlomas keisti) yra vartojamos formuluotės *priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas*. Siūlome įvertinti, ar siekiant sistemiškumo neturėtų būti keičiamas ir DK 26 straipsnis.

Taip pat siūlytume įvertinti, ar neturėtų būti tikslinamas DK 30 straipsnio 2 dalyje pateiktas *smurto ir priekabiavimo* apibrėžimas, kuris, mūsų nuomone, yra formuluojamas gana neaiškiai, *idem per idem* (<...> įskaitant <...> priekabiavimą dėl lyties, nukreiptą prieš asmenis dėl jų lyties <...>).

2. Siūlome įvertinti, ar Projekto-1 2 straipsniu keičiamame DK 58 straipsnio 3 dalies 4 punkte vietoj žodžių „*smurtas ir priekabiavimas*“ neturėtų būti vartojama „*smurtas ar priekabiavimas*“ siekiant aiškumo ir tikslumo - praktikoje atitinkamus veiksmus priskiriant ir traktuojant kaip šiurkštų darbo pareigų pažeidimą.

3. Tarptautinės darbo organizacijos (toliau – TDO) Konvencijos Nr.190 (Konvencija dėl smurto ir priekabiavimo) 9 straipsnyje nurodyta, kad „*Kiekviena organizacijos narė priima įstatymus ir kitus teisės aktus, įpareigojančius darbdavius imtis tinkamų priemonių, atitinkančių jų kontrolės laipsnį, siekiant užkirsti kelią smurtui ir priekabiavimui darbo pasaulyje, įskaitant smurtą ir priekabiavimą dėl lyties, ir, kiek tai praktiškai įmanoma: a) konsultuojantis su dirbančiaisiais ir jų atstovais, nustatyti darbo vietos politiką dėl smurto ir priekabiavimo ir ją įgyvendinti <...>“.*

Panaši nuostata yra siūloma ir Projekto-1 1 straipsniu keičiamo DK 30 straipsnio 4, 5 dalyse

(darbdavys privalo patvirtinti smurto ir priekabiavimo prevencijos politiką...). TDO rekomendacijoje Nr.206 „Dėl smurto ir priekabiavimo darbo pasaulyje panaikinimo“ 7 punkte nurodyta, kad „Organizacijos narės įstatymuose ir kituose teisės aktuose turėtų atitinkamai nurodyti, kad dirbantieji ir jų atstovai turėtų dalyvauti kuriant, įgyvendinant ir stebint darbo vietos politiką, nurodytą Konvencijos 9 straipsnio a punkte, <...>“ (pabraukta mūsų).

Siūlome įvertinti, ar vis tik turėtų būti tvirtinama atitinkama politika, o gal ji turėtų būti kuriama (nustatoma) ir įgyvendinama, o tvirtinamos jos įgyvendinimo priemonės ar pan. (pvz., žr. analogišką reguliavimą, nustatytą DK 26 straipsnio 6 dalyje dėl lygių galimybių politikos įgyvendinimo - *Darbdavys, kurio vidutinis darbuotojų skaičius yra daugiau kaip penkiasdešimt, privalo priimti ir įprastais darbovietėje būdais paskelbti lygių galimybių politikos įgyvendinimo ir vykdymo priežiūros principų įgyvendinimo priemones*).

4. Projekto-1 lyginamojo varianto 8 straipsnio 2 dalyje, kuria siūloma keisti DK 226 straipsnio 3 dalį, gramatiniu ir kalbiniu aspektu reikia patikslinti siūlomą formuluotę „<...> *jei ieškovas pageidavimas jį nagrinėti rašytine tvarka <...>*“ (analogiškai kaip Projekto -1 8 straipsnio 2 dalyje).

5. Projekte-1 reikia vienodinti siūlomas formuluotes: vienur – *informacinės ir elektroninės ryšių technologijos*, kitur - *informacinės ir elektroninių ryšių technologijos*. Būtina suvienodinti.

Be kita, atkreipiame dėmesį, kad DK yra vartojamos formuluotės „*informacinių technologijų priemonės*“ (pvz., DK 26 straipsnis), „*informacinės ir komunikacinės technologijos*“ (pvz., DK 27 straipsnis, taip pat Projekto-1 1 straipsnis), „*informacinės technologijos*“ (pvz., 52 straipsnis). Todėl atsižvelgiant į tai, siūlome įvertinti ir pagrįsti aukščiau paminėtų Projekte-1 naujų siūlomų formuluočių vartojimą DK, taip pat jų santykį su Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme pateikiamomis sąvokomis.

6. Atkreipiame dėmesį, kad reikėtų papildyti Projektą-1 ir keisti ir DK 222 straipsnio 1 dalį bei 240 straipsnio 6 dalį, kuriose yra nuoroda į *Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų ir komisijų narių darbo apmokėjimo įstatymą*, nes yra pakeistas šio įstatymo pavadinimas - Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas.

7. Vyriausybė 2022 m. kovo 16 d. nutarimu Nr.232 yra pateikusi Seimui Lietuvos Respublikos darbo kodekso 1, 2, 25, 26, 30, 36, 40, 44, 46, 51, 52, 55, 56, 57, 59, 72¹, 75, 79, 107, 113, 117, 126, 133, 134, 137, 138, 169, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą (projektas Nr.XIVP-1438). Atsižvelgiant į tai, kad Projekte-1 taip pat siūlomas keisti DK 30 straipsnis, siūlome atitinkama informacija papildyti aiškinamąjį raštą.

8. Atkreipiame dėmesį, kad aiškinamajame rašte turėtų būti pateikta visa informacija apie siūlomų nuostatų svarstymą Lietuvos Respublikos trišalėje taryboje (aiškinamajame rašte pateikiama tik informacija apie DK 144 straipsnio 8 dalies pakeitimo svarstymą Lietuvos Respublikos trišalės tarybos 2021 m. rugsėjo 21 d. posėdyje).

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Daiva Gubistienė

Daiva Gubistienė, tel. +37070663736, el. p. daiva.gubistiene@lrv.lt